

Täysistunto

Tiistai 13.5.2025 klo 14.00—16.50

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa herra puhemies! Perhe on yhteiskunnan perusta. Jokaisella on oikeus kasvaa ja elää turvassa perheensä kanssa. Hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta tuo tarpeellisia tarkennuksia perheenyhdistämisen ehtoihin. Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa Suomen perheenyhdistämisen käytäntöjä muiden EU-maiden kanssa sekä varmistaa, että perheenyhdistämisen edellytykset tukevat kotoutumista ja yhteiskunnan vakautta.

Tärkeimpiä muutoksia ovat puolisoiden vähimmäisikävaatimus, alaikäisen perheenkokoajan toimeentuloedellytyksen palauttaminen ja kansainvälistä suojelua saaneen perheenkokoajan asumisaikavaatimus. Puolisoiden vähimmäisikävaatimuksella torjutaan pakkoavioliittoja ja varmistetaan, että perheenyhdistämistä hakevat aikuiset tekevät päätöksen omasta vapaasta tahdostaan. Toimeentuloedellytyksen palauttaminen alaikäisille perheenkokoajille ehkäisee tilannetta, jossa lapsia lähetetään yksin Suomeen perhesiteen perusteella tapahtuvan oleskeluluvan hakemiseksi. Tämä suojelee lapsia hyväksikäytöltä ja takaa, että heidän tilanteensa arvioidaan ensisijaisesti heidän etunsa näkökulmasta. Kahden vuoden asumisaikavaatimuksen käyttöönotto puolestaan antaa perheenkokoajalle aikaa kotoutua ja vahvistaa siteitään suomalaiseen yhteiskuntaan ennen perheenyhdistämisen mahdollista toteutumista.

Arvoisa herra puhemies! Perhe-elämän suojeleminen on tärkeää, mutta samalla meidän on varmistettava, että perheenyhdistäminen tapahtuu hallitusti ja oikeudenmukaisesti. Tämä esitys tukee sitä, että perheenjäsenet voivat yhdistyä Suomessa silloin, kun edellytykset täyttyvät ja kotoutuminen voidaan varmistaa. On reilua, että maahan muuttavilla perheillä on mahdollisuus asettua Suomeen kestävällä tavalla ilman riskiä siitä, että perheenyhdistämistä käytetään väärin. Suomi on jo pitkään noudattanut tiukempaa linjaa kuin monet muut EU-maat, mutta nyt tehtävät muutokset tuovat meidät lähemmäs muita Pohjoismaita, kuten Ruotsia, Norjaa ja Tanskaa, joissa vastaavia ehtoja on sovellettu jo aiemmin. Lapsen oikeudet ovat ensisijaisia, ja jokaisen päätöksen on tähdättävä siihen, että lapsen etu toteutuu mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että perheen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

kokoajan on pystyttävä tarjoamaan lapselleen turvallinen kasvuympäristö ja riittävä toimeentulo. Perheenyhdistämistä ei tule nähdä keinona kiertää maahantulosaäntöjä vaan aidosi tarpeellisenä menettelynä perheiden yhdistämiseksi silloin, kun kaikki ehdot täyttyvät.

Arvoisa herra puhemies! Perheenyhdistämisen sääntöjen selkeyttäminen tukee suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Hallittu maahanmuutto edellyttää sääntöjä, jotka kannustavat kotoutumiseen ja ehkäisevät järjestelmän väärinkäyttöä. Tämä hallituksen esitys vastaa niihin haasteisiin, joita perheenyhdistämiseen liittyy, ja varmistaa, että perheiden yhdistyminen Suomessa tapahtuu oikeudenmukaisin ja selkein perustein. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.25 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Viitaten edelliseen puheenvuoroon: Epäilen, uskoiko puhuja itsekään, mitä oli sanomassa. On älyllisesti epärehellistä vedota lapsen etuun ja perheiden yhdessä pysymiseen tilanteessa, jossa samaan aikaan on säätämässä toimeentuloedellytyksen ulottamista alaikäisiin, eli siis että Suomeen tulevan vieraskielisen, mahdollisesti vielä huonosti suomea osaavan henkilön, alaikäisen henkilön pitäisi samaan aikaan, kun hän suorittaa Suomessa oppivelvollisuuttaan, myös kyetä hankkimaan sellainen työ, jolla hän pystyy toimimaan perheenkokoajana ja tuomaan perheensä Suomeen saadakseen olla läheistensä kanssa. Ei kai kukaan kuvittele, että tämä on kohtuullinen edellytys, että tämä olisi lapsen etu, että tämä olisi perheiden parhaan ajattelemista. Ja hyvin heikolla sosiologisella mielikuvituksella täytyy olla varustettu, jos kuvittelee, että tämä myöskään kenenkään kotoutumista edistää.

Arvoisa puhemies! Tämän lakiehdotuksen pääsisältönä on useita ihmispelkoisia ja lapsivihamielisiä muutoksia, joista yhtä tässä jo esittelinkin hieman. Alaikäisten estäminen elämästä perheidensä kanssa ei edistä kenenkään kotoutumista, ei niiden lasten kotoutumista eikä myöskään niiden vanhempien, jotka kantavat huolta lapsistaan, joko lapsesta yksin Suomessa tai lapsesta mahdollisesti jossain toisella puolella maailmaa odottamassa, että perheenkokoajan asumisaikaedellytys täytyisi.

No, näiden muutosten lisäksi, jotka sinällään toteuttavat hyvinkin linjakkaasti tätä hallituksen ulkomaalaisvihamielistä yleistä linjaa, bonuksena tässä paketissa on mukana myös Suomen kansalaisia haittaava kielto tai heidän perheoikeuksiaan rajoittava kielto. Nimitäin perheenyhdistämistä parisuhteen perusteella vaikeutetaan alle 21-vuotiaiden kohdalla myös silloin, kun kysymys on Suomen kansalaisen alle 21-vuotiaasta puolisoista. Tilanne on hämmentävä maassa, jossa kuitenkin ajatellaan, että 18-vuotias henkilö on kykenevä solmimaan avioliiton, perustamaan perheen ja päättämään omasta tulevaisuudestaan ja ihmissuhteista. Siitä huolimatta, jos nyt ajatellaan, että joku suomalainen, vaikka joku täällä salissa parhaillaan oleva, päättäisi avioitua EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevan ulkomaalaisen henkilön kanssa ja he alkaisivat odottaa lasta, niin mikäli tämä henkilö on 18—21-vuotias, heillä ei olisi mahdollisuutta yhteiselämään ennen kuin lapsen syntymän jälkeen, jolloinka sitten lapsen perusteella tämä perheenyhdistäminen onnistuisi.

Tänä päivänä se, että molemmat puoliset osallistuvat perheen perustamiseen, kodin rakentamiseen ja yhteiseen odotukseen, on kuitenkin tärkeä osa perheoikeutta, ja tätä vaille nämä, myös sellaiset pariskunnat, joiden toinen osapuoli on Suomen kansalainen, Suomessa syntynyt, jatkossa sitten jäävät, kiitos tämän hallituksen. Vaikeaa nähdä tätä uudistusta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

missään muussa kehyksessä kuin kansainvälisten parisuhteiden vastaisuutena yleensä, ja tällaisella intressillä on historiassa sen verran huono kaiku, että ymmärrän, että sellaista ei ole hallituksen esitykseen suoraan kirjattu.

No, tässä esityksessä on niin paljon huonoa, niin paljon korjattavaa seuraavalle hallitukselle, että ehdotan, että lakiehdotus hylätään siitä huolimatta, että kokonaisuus sisältää myös kaksi sinänsä myönteistä EU-oikeuden velvoitteen toimeenpanoa suomalaisessa lainsäädännössä. Näistä hallituksen tulee siinä tapauksessa, että viisas esitykseni nyt otetaan vakavasti ja eduskunta sen mukaisesti päättää, erikseen laatia uusi esitys. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas poissa, edustaja Antikainen poissa, edustaja Elo poissa. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

15.30 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Lapsen etu ei ole se, että häntä pidetään erossa perheestään. Se ei myöskään edistä kenenkään kotoutumista — ei lasten, ei heidän vanhempiansa. Kahden lapsen äitinä voin vain kuvitella sen tuskan, mitä kokevat ne äidit ja isät, jotka joutuvat olemaan erossa lapsistaan. Hallituksen maahanmuuttopolitiikka tulee lisäämään näiden erossa toisistaan olevien perheiden määrää ja sitä vanhempien kokemaa tuskaa.

Hallituksen maahanmuuttopolitiikka ei kurita vain muualta tänne muuttaneita vaan myös suomalaisia, jotka sattuvat rakastumaan ulkomaalaiseen. Meillä Suomessa ei omasta takaakaan synny mitenkään kehuttavaa määrää lapsia. Suomen tulevaisuus, tämän hyvinvointivaltion tulevaisuus, ei kestä sitä, että me pyrimme kaikin keinoin sulkemaan ihmiset tämän maan ulkopuolelle. Pikemminkin meidän pitäisi pyrkiä siihen, että jokaisen, joka tänne haluaa tulla rakentamaan elämänsä, rakentamaan tätä yhteiskuntaa, perustamaan perheen ja rakentamaan Suomen tulevaisuutta, me toivottaisimme tervetulleiksi, tarjoaisimme mahdollisuuden tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

Kannatan edustaja Kontulan hylkäysesitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

15.31 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Työperäinen maahanmuutto on varmasti keskeinen osa Suomen tulevaa menestyksen rakentamista, ja siksi hallituksen maahanmuuttopolitiikkaan tekemät uudistukset ovat tärkeitä ja järkeviä. Näillä maltillisilla uudistuksilla tuodaan suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa lähemmäs yhteispohjoismaista linjaa — linjaa, johon muissa Pohjoismaissa on ehkä päädytty jonkinlaisessa jo pakottavassa tilanteessa. Suomessa pystytään tätä linjanmuutosta tekemään tilanteessa, jossa meillä ainakin vielä toistaiseksi laajassa yhteiskunnallisessa kuvassa maahanmuuttoon liittyvät ilmiöt ovat olleet yhteiskunnallisesti hallittavissa.

Koska näen niin, että työperäinen maahanmuutto on Suomelle tärkeää, on todella tärkeää, että maahanmuuttopolitiikka ylipäätään nauttii laajasti suomalaisten, niin täällä aina asuneiden kuin jo aiemmin tänne muuttaneiden ihmisten, tukea ja luottamusta. Ainakin itse olen saanut erityisesti maahanmuuttajataustaiselta väestöltä paljon kiitosta niistä maltillisista uudistuksista ja toimenpiteistä, joita hallitus maahanmuuttopolitiikassaan tekee.

Tietysti jokainen yksittäinen lakimuutos voi olla sinänsä altis kritiikille, ja huomaan nyt, että esimerkiksi kun olemme jo tämän ensimmäisessä käsittelyssään sisällöltä päätetyn lain toisessa käsittelyssä, oppositio edelleen lain hyväksymistä vastustaa. Itse kannatan tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

lain hyväksymistä osana sitä kokonaisuutta, joka, uskon, tulee parantamaan Suomen maahanmuuttopolitiikkaa, tulee lisäämään maahanmuuton sosiaalista hyväksyttävyyttä, parantamaan maahanmuuttajien asemaa ja mahdollisuutta osana suomalaista yhteiskuntaa olla rakentamassa tälle maalle hyvää tulevaisuutta. Tämä on hyvä uudistus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.34 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Vastaan edustaja Kontulan kommenttiin, kun mainitsi oikein nimen. [Anna Kontula: Ei maininnut nimeä!]

Eli neljän tytön isänä ja neljän pikkuisen pappana olen kyllä perillä, mikä on lasten etu, ja joka tapauksessa tässäkin asiassa lapsen etu aina ensin. Se ei muutu. Se on hallituksen ja minun tahtotila. Näin varmistetaan, että perheiden yhdistyminen tapahtuu Suomessa oikeudenmukaisin ja selkein perustein, ja tämä on lasten etu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.35 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Edelliseen puheenvuoroon sen verran, että eivätköhän lasten vanhemmat tiedä kuitenkin paremmin omien lastensa edun kuin jonkun pappi jostain, jos ei nyt satu samalla olemaan oma vanhempi. Näin ainakin meillä lähtökohtaisesti on meidän lainsäädännössä ajateltu.

Autolle totean, että tämä vetoaminen yhteispohjoismaiseen linjaan on todella ongelmallista tilanteessa, jossa me ollaan palauttamassa toimeentuloedellytystä alaikäiselle tilanteessa, jossa meillä alaikäisillä on edelleen oppivelvollisuus. Eli Suomessa alaikäisten ihmisten pitäisi istua siellä koulunpenkillä, ja samanaikaisesti se, että sinä voit elää omien läheisten perheenjäsenesi kanssa, edellyttäisi, että sinä menisit palkkatöihin ja todennäköisesti kokoaikaisiin palkkatöihin, jos on tarkoitus sellaisella taustalla saada sellaiset tulot, joilla edes lähimmät perheenjäsenet on mahdollisuus tuoda Suomeen. Eli nämä vaatimukset ovat aivan kohtuuttomat, eikä muissa Pohjoismaissa tällaista edellytetä. Tämä on ihan suomalaisten oma keksintö. On äärimmäisen vaikea kuvitella, mikä olisi se tilanne, jossa vasta suomen kieltä opettelevan oppivelvollisen oma paras etu olisi se, että häneltä edellytetään kokoaikaista työskentelyä. Ei me suomalaislapsiltakaan millään lailla vastaavaa edellytetä ehtona sille, että saisi olla omien läheistensä kanssa samassa perheessä ja samassa maassa.

Arvoisa puhemies! Tämä lakiin sisältyvä vähimmäisikävaatimus on sen verran erityinen ja uusi meidän lainsäädännössä, että haluan sitä vielä katsoa vähän tarkemmin. Eli parisuhteen perusteella myönnettävien perheenyhdistämisten ehtona olisi jatkossa 21 vuoden ikä sekä perheenjäsenen että perheenkokoajan osalta kaikissa muissa tilanteissa paitsi silloin, kun perheenkokoaja on Suomen kansalainen, eli kaikissa niissäkin tilanteissa, joihinkin liittyy työperäistä maahanmuuttoa, opiskelujen takia jonkin näköistä siirtymistä, turismin takia, mitä vaan — kaikissa muissa tilanteissa paitsi silloin, jos se henkilö, joka toimii perheenkokoajana, on Suomen kansalainen.

Muutosta on perusteltu pakkoavioliittojen estämisellä, mutta tähän sinänsä kannatettavaan tavoitteeseen pyritään keinolla, joka rajoittaisi merkittävällä tavalla nuorten parien mahdollisuutta yhteiselämään. Vuosittain Suomi myöntää joitakin satoja perhesideperustaisia oleskelulupia puolisoille niin, että päätöshetkellä jompikumpi osapuoli on alle 21-vuotias. Maahanmuuttoviraston mukaan päätösmäärien tätä tarkempi avaaminen on han-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

kalaa, joten emme tiedä, kuinka monessa näistä luvuista perheenkokoaja on ollut vähintään 21-vuotiaan kanssa pariutunut Suomen kansalainen eikä näin ollen kuulu ryhmään, jota lakiesitys koskee, mutta mittakaavan tästä kuitenkin saa. Muissa tapauksissa lakimuutos nimittäin tarkoittaisi, että oleskelulupaa parisuhteen perusteella ei enää sitten saisi. Kyse on siis merkittävästä heikennyksestä tietyn ryhmän perusoikeuksiin. Näin siitä huolimatta, että avioliiton solmimisen alaikäraja on Suomessa edelleen 18 vuotta, ja tuolloin nuoren katsotaan saavuttaneen riittävän kypsyyden ja autonomian myös kantaakseen siitä vastuun. Lakiesityksessä kuitenkin lähdetään siitä, että puolisoiden passien leimojen perusteella tämä lähtökohta on syytä kyseenalaistaa. Yhteisen kodin perustamista voi joutua odottamaan jopa kolme vuotta, siis Suomen kansalainen voi joutua odottamaan jopa kolme vuotta, että saa perustaa yhteisen kodin laillisesti vihityn puolisonsa kanssa.

Millainen sitten on ilmiö, jota rajoituksella pyritään hillitsemään? Lakiesitys ei anna vertailukelpoista vuosikohtaista lukua alle 21-vuotiaiden pakkoavioliittojen määrästä, vaan tyytyy viittaamaan melko summaarisiin ihmiskauppatilastoihin. Vuoden 23 loppuun mennessä, siis ilmeisesti vuosina 06—23, jolloin ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ylipäättään on ollut olemassa, järjestelmässä on tunnistettu vähemmän kuin yhdeksän sellaista pakkoavioliittotapausta, jotka osuisivat päätettävänä olevan lakiesityksen alueelle. Tapauksia ei siis ole havaittu kaikkina vuosina lainkaan ja enimmilläänkin vain muutamia. Pakkoavioliitoissa on tietysti kyse piilorikollisuudesta, joten on luonnollista, että tarkkoja lukuja ei voida esittää, ja on todennäköistä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään päätyvien määrä antaa vain arviohaarukan minimin. Annettujen tietojen valossa ilmiön mittakaava on kuitenkin sitä luokkaa, että siihen voitaisiin oikeasuhtaisemmin puuttua tapauskohtaisesti jo nykyisen lainsäädännön puitteissa sekä huolehtimalla sukupuolittuneen väkivallan vastaisten toimien saavutettavuudesta myös maahanmuuttajille. Silloin kun puhutaan ilmiöstä, jonka havaittu yleisyys on alle yksi vuodessa, on järkevää lainsäädännössä käyttää kohdennettuja toimia sen havaitsemiseen, tunnistamiseen, sen vastaiseen työhön. Sen sijaan ei ole järkevää ulottaa kokonaisuin ihmisryhmiin etenkin sellaisia toimia, jotka merkittävästi heikentävät ihmisten elämisen ehtoja tässä maassa.

Eli olipas siinä tyhmä laki.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.41 Juha Mäenpää ps: Arvoisa herra puhemies! Kun tässä samassa, kun keskusteltiin näistä avioliitoista ja perheenyhdistämisestä ja sivutaan ankkurilapsia ja muuta, sieltä vasemmalta kovasti tulee sanottua, että lapsen etu ei ole se, että lapsi on perheestä erossa, niin ihmettelen sitä, että näitä lapsia kuitenkin lähetetään sieltä jostakin kaukaa hakemaan tällaista perheenyhdistäjän roolia tänne Suomeen. Sitten täällä edustaja Kontula kertoi, että opiskelujen keskellä pitäisi vielä hankkia varoja siihen, että pystyy kutsumaan perheensä tänne. Sitten tässä tuli puheenvuorossa esiin, että vanhemmat tietävät lapsensa edun kyllä paremmin ja että pitäisi lähimmät perheenjäsenet saada siihen mukaan.

Toivoisin, että te miettisitte näitä samoja asioita silloin, kun kyseessä on huostaanotettu lapsi Suomessa, että millä tavoin hänen perheensä yhdistämistä mietitään ja yritetään saada eteenpäin. Toivoisin sieltä vasemman laidan, että käyttäisitte sen energian ensin näihin suomalaisiin lapsiin ennen kuin lapsiin, jotka on lähetetty tänne hankkimaan tällaista ankkuripaikkaa meidän sosiaaliturvaverkostoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.43 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin käsite ”ankkurilapsi” on pejoratiivinen käsite, jolla pyritään leimaamaan ihmisryhmää ilman, että tiedetään niiden oletusten paikkansapitävyyksiä, joihinka se perustuu.

On aivan selvää, että tietyissä olosuhteissa vanhemmat voivat päättää lähettää lapsensa pois maasta. Näin esimerkiksi tuhannet ja taas tuhannet suomalaiset toisen maailmansodan aikaan tekivät. Ja me näimme siitä vuosikymmeniä sen jälkeen, kuinka vahingollista oli se, että Ruotsiin lähetetyt suomalaislapset joutuivat olemaan pitkiä aikoja erossa perheistään, ja kuinka vaikeita tragedioita tähän eroon liittyi jopa seuraavaan sukupolveen saakka. Meillä jos kellä pitäisi olla ymmärrys ensinnäkin siitä, että voi tulla vastaan tilanteita, joissa lapset on pakko lähettää turvaan. Meillä jos kellä pitäisi olla ymmärrys myös siitä, että silloin tässä tilanteessa ihmisten mahdollisuus pitää yhteyttä perheisiinsä on äärimmäisen tärkeä.

Mitä tulee tähän Suomen lakiin ja vanhempien rooliin lapsensa parhaan edun tietäjänä, tähänhän perustuu ajatus siitä, että meillä vanhempi on lapsen ensisijainen huoltaja. Vaatii aina raskaita erityisiä hallinnollisia toimia, jos tämä huoltajuus halutaan siirtää jollekin toiselle taholle, pois vanhemmalta. Eli meillä laissa lähtöoletus on, että vanhempi tietää lapsensa edun ja todennäköisesti sitä pyrkii myös edistämään, ja sitten on poikkeustilanne, jos joudutaan menemään johonkin muuhun järjestelmään.

Mitä tulee huostaanotettuihin lapsiin, olen itse tehnyt vuosikymmeniä erilaisia aloitteita ja töitä sekä heidän asioissaan että heidän vanhempiensa asioissa. Haluaisin tuoda tässä yhteydessä esiin, että meidän nykyinen, uusi lastensuojelulainsäädäntö itse asiassa on erittäin myönteinen huostaanotettujen tai muusta syystä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten vanhempia kohtaan. Meillä huomattavasti montaa muuta maata vahvemmin otetaan huomioon lasten mahdollisuus pitää yhteyttä vanhempiinsa myös niissä tilanteissa, joissa olen kuullut esimerkiksi monen perussuomalaisen vetäneen ulkoa käsin jo sellaisia johtopäätöksiä, että tämä suhde tulisi mieluummin hetimiten katkaista. Ja se lähtee juurikin siitä oletuksesta, että myös monissa kansainvälisissä sopimuksissa taustaoletuksena on, että yhteys vanhempiin on lapsille äärimmäisen tärkeä.

No, sitten se tilanne, että lapset kodin ulkopuolelle sijoittamisen jälkeen sijoitettaisiin takaisin kotiin, on äärimmäisen vaikea, ja todellakin toivon, että poliitikot eivät sitä arviota pyri tekemään, koska silloin siinä kyllä tulee paljon huteja. Se vaatii sellaista paikallista olosuhteiden ymmärrystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.46 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Oli hyvä asia, että edustaja Kontula muistutti näistä Suomesta sodan aikana lähetetyistä lapsista, jotka lähetettiin turvaan sinne Ruotsiin. Oli hyvä, että muistutitte niistä. Siinä sitten kävi sillä lailla, että kun Suomessa tuli rauhallista ja vaara oli ohitse, niin sitten ne lapset pääosin palautettiin tänne. Ymmärsinkö oikein, että rivien välistä tarkoittitte sitä, että nämä, joita Suomeen on tullut tuolta ulkomailta, nyt kun siellä on rauhallista, pitäisi palauttaa kanssa sitten kotimaihinsa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 49/2025 vp

15.47 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Tämä oletushan ei pidä paikkaansa. Vaikka merkittävä osa lapsista sotien jälkeen, siis useiden vuosien Ruotsissa oleskelun jälkeen, palasi Suomeen, meillä myös jäi paljon lapsia Ruotsiin sen keikan seurauksena. Ja paljon oli myös perheitä, jotka yhdistyivät uudelleen vasta sitten suuren muuton aikaan 70-luvulla, kun meiltä lähdettiin paljon Ruotsiin seuraavassa aallossa, jolloinka lähti sitten niitä ihmisiä sinne töihin.

Jos ajatellaan tilannetta tällä hetkellä vaikka Afganistanissa, niin jos minä olisin Afganistanissa pienen tytön äiti juuri nyt, kyllä tekisin kaikkeni, että edes lapseni pääsisi pois maasta, vaikka itse en sieltä pääsisikään. Ja ajattelisin ehkä, että olivat ne olosuhteet melkein millaiset tahansa, niin ne saattaisivat olla paremmat kuin se, että lapsi jää siihen maahan. Se ei tarkoita, ettenkö ajattelisi, että toivottavasti hänelläkin on mahdollisuus jonakin päivänä palata kotimaahansa ja elää siellä ihmisarvoista elämää, mutta nyt tässä tilanteessa sellaista mahdollisuutta, sellaista näkymää ei kerta kaikkiaan ole olemassa.

Eivät meillä sotien ja muiden kauheuksien alta paenneet ihmiset läheskään aina palaa takaisin, mutta hyvin monet palaavat. Ja on oikeastaan hyvä, että tarinoita on erilaisia, niin että meillä, kun me tehdään lainsäädäntöä, on mahdollisuus myös katsoa erilaisia historian vaihteita, erilaisia ihmisiä, erilaisia tarinoita ja ymmärtää, että lopputulemat voivat olla erilaisia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.